

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 46.

Mercuri, 26 Februarie (10 Martie).

1886.

BrașovŪ 25 Februarie 1886.

Cuvintele rostite de D. M. Kogălniceanu în camera română, cu ocaziunea interpelării sale privitoare la desțărarea celor șese români ardeleni, au produs, cum se vede, neliniște în sinul magnaților țerei ungurești.

„Marele“ istoriograf, profesor și academician ungar Paul Hunfalvy, din nascere: Hundsdorfer, a fost însărcinat a potoli această neliniște printr'o interpelare adresată d-lui ministru-președinte Tisza. Vorbele d-lui Kogălniceanu, — și-au dăruit magnații, — pot produce „mare iritațiune“ între Români din Transilvania, de aceea trebuiesc desavuate. Biroul de corespondențe din Budapesta s'a grăbit a ne telegrafia cuprinsul interpelării d-lui Hunfalvy și răspunsul primului ministru Tisza, prin care se vestese tuturor cetățenilor „de limba română“ din Ardeal, că nu există nici o convențiune, care să îndreptățescă pe Români din România a interveni în interesul poporului român din țările ungare.

Paul Hunfalvy este mare meșter în a întortochia fapte trecute și prezente și în a sufla vorbele omienilor cum îi vine mai bine la socotă. Așa sunt obișnuți istoricii unguri de azi, cari merg până a pretinde, că locuitorii Europei au fost odată Maghiari, că chiar vechii Elini au fost Maghiari, că Banul Mărăcine sau Ronsard a fost Maghiar, că Radu Negru nu e decât Fekete Rudolf, poate chiar vr'un strămoș al vestitului Hundsdorfer. Dicem că-i mare meșter, căci una a dăruit d. Kogălniceanu în interpelarea sa și alta a scos la maidan d. Hunfalvy. El a întors fôia și păcatele Ungurilor, ce le-a scormonit d. Kogălniceanu, s'a încercat a le încărca în spinarea guvernului austriac de mai înainte.

Ce-a dăruit d. M. Kogălniceanu?

A dăruit că națiunea maghiară este nerecunoscată și că omienii de stat ungar nu-și țin cuvântul dat în vremuri de restriște! De Austria n'a vorbit alta, decât că guvernul ei s'a mânia asupra guvernului principelui Cuza, din care făcea parte d. Kogălniceanu, fiindcă acest guvern luase sub scutul său pe revoluționarii unguri trecuți în România, dându-le ospitalitate.

D. Kogălniceanu a mai vorbit nu de convențiunii cu Austria, ci de convențiunile încheiate între Domnul Cuza și Ungurii emigranți, cari luptau pentru liberarea și renascerea Ungariei. În aceste convențiuni, ce le-a publicat Kossuth în memoriile sale, a apelat d. Kogălniceanu când a dăruit:

„Aceste acte ne dau nouă Românilor din România dreptul de a dice și noi un cuvânt în afacerile fraților noștri români de peste Carpați și de a cere sfânta păzire a celor stipulate în ele. Inșă ni se va pute întâmpina, că împrejurările de atunci schimbate sunt și că prin urmare cădute sunt și promisiunile și legăturile de atunci. Ei bine d-lor, întreb, omienii onest, patrioți inteligenți și mai ales omienii de stat numai în nenorocire trebuie să țină cuvântul dat? Eu socotesc că tocmai pentru că patrioții unguri au ajuns la țelul străfărilor lor, ei trebuie să facă onore angajamentelor lor luate în timpul restriștei“.

D. Kogălniceanu a dăruit așadar — decât corect este pasagiul citat din „Monitor“ — nu că România ar avea drept a se amesteca, ci numai că are dreptul a dice un cuvânt în afacerile Românilor de aici și în acesta găsim o mare deosebire. A dăruit mai departe că omienii de stat maghiari sunt obligați moralicesc a ține seamă de angajamentele lor luate de bună voie, când se aflau în nenorocire.

Apucătura d-lui Hunfalvy de-a vorbi de „trac-tate cu Austria“ și a cere estrădarea lor este prin

urmare prea grosolană și nu scim ce scop a putut să aibă interpelarea lui decât nu de a seduce din nou opiniunea publică maghiară, căci în ceea ce privește pe Români ardeleni, nu-l credem pe d. Hunfalvy atâta de simplu, ca să voiescă ai liniști printr'o nouă întortochiare a faptelor.

Broșura d-lui Mocsary.

(A Közművelődési egyletek és a nemzetiségi kérdés. Ista X. Y. Budapest, Kókai Lajos, 1886.)

(Urmare.)

Purtarea iesuitică a lui Tisza în cestiunea naționalităților nimică nu o poate caracteriza mai bine, decât ordinațiunea, ce a adresat'o comitatului Sătmăr pe temeiul vestitei hotăriri privitoare la aruncul de 1% dare (în scopul reuniriunii de maghiarisare, în contra cărei hotăriri au apelat d-nii Stefan Biliu, Ión Pop și Lazar Fernea — Red.). După ordinațiunea aceea, Tisza aprobă hotărerea și pune numai condițiunea, „ca aruncul să se întrebuinteze astfel, încât să corăspundă intereselor cetățenilor țării de orice limbă, ținându-se însă seamă de punctul de vedere general de stat, afară de acesta el vrea să reserveze guvernului și controlul în amăruntale întrebuintării. Mai departe, el interdice a se comunica altor municipii hotărerea (care de altmintrelea se cetise de mult în Țările din totă țera), ca și cum ar voi să impedece d'a se lua în alte comitate asemenea hotăriri. Așadar trebuie să fim mulțămite amărundouă partidele; Români încă pot fi liniștiți, că banii lor nu se vor întrebuinta în contra intereselor lor, de acesta va îngrijii deja Tisza! Dăr ce valoare poate avea pentru sine această asigurare față cu permisiunea oficială, că aruncul se poate da în tot casul societății Szechenyi și altor reuniuni de maghiarisare? Negreșit că în acel comitat se va argumenta în modul obișnuit: interesul cetățenilor de altă limbă e în prima linia acela, ca însusindu-și limba maghiară să se facă destoinic d'a ocupa orice fel de oficii? Se mai poate încă și adauge, că lățirea maghiarismului este un forte important, punct de vedere general de stat? Decă Tisza ar fi cutezat să se opună curentului, decât ar fi vrut să intervină cu sinceritate onestă, ordinațiunea sa ar fi trebuit să sune astfel: „Debrece art. de lege XV din 1883 între scopuri culturale nu înțelege aceea, ca cetățenii patriei de limba nemaghiară să fie desbrăcați de naționalitatea lor cu propriile lor dăr, debrece o astfel de procedere însemnă totă atâta câtă a afița naționalitățile una contra alteia, ceea ce § 172 din codul penal o înșiră între acțiunile penale, nu potă aproba hotărerea comitatului.“

Cel ce e în alte lucruri nesocotesce cu atâta ușurință comitatele și hotăririile lor, ca Tisza, ar fi putut face același lucru și cu această ocaziune. Dăr nu — Tisza primește acest Humbug, ce se practică sub titlul de „cultură.“ De aci se poate vedea, precum am amintit deja mai sus, ce importante și practice urmări potă avea jocul, ce părea la început potă nevinovat, cu cuvântul: reuniune de cultură. Răspunderea pentru hotărerea Sătmărului privește de aci înainte și pe Tisza; afacerea va veni pe tapet anul de anul, fiind că aruncul de dare trebuie să se hotărască în fiecare anul, și cu această ocaziune se va repeți din nou totdeuna iritațiunea. Cum se vor mulțămii interesele cetățenilor patriei „de orice limbă,“ se va arăta, precum și aceea, că ce bun serviciu s'a făcut cu acesta cauzei păcii interne și cauzei maghiarismului.

Forte caracteristice sunt aserțiunile, ce le-a făcut Tisza nu de mult în desbaterea generală asupra bugetului. A fost surprinzător, că s'a adus în discuțiune cestiunea naționalităților; e imbecil că în dietă se discută cu totul altfel, serios, ér nu ca în pressă, această cestiune, care, abstracțiune făcând de raporturile cu Austria, după dreptul public e cea mai importantă în această țera. Anume tonul, în care s'a pronunțat Horanszki și cu deosebire Helfy, corăspunde deplin importanței obiectului, nu-mi place însă cea deosebire ce, au făcut'o în privința iubirii de patriă între cetățenii de rasă maghiară și între cei de rasă nemaghiară. Convingerea mea e, și cred, că iubirea de patriă și-o revindică

și naționalitățile pentru sine, că a iubi țera în vremuri bune și rele e datoria fiecărui fiu al patriei fără deosebire de rasă și limbă, și în această privință nu recunosc Maghiarilor privilegii și o mai mare datorie. Consider greșită și ideea, că nascerea reuniunilor de cultură ar dovedi neesitatea d'a apăra societatea maghiarismul în contra curentului naționalităților, pentru că eu privesc procederea reuniunilor ca fiind de natură agresivă. Fiă-mi permis a face cu această ocaziune câteva observări și la cea din urmă vorbire a lui Bela Grünwald. Antipatia lui contra autonomiei a devenit o mania, pe care el o numește „politică națională.“ După părerea lui, maghiarismul se îngustează per dând terenul, pe care i-l rup valurile, provincii întregi adevărat Transilvania, ne scapă din mână. Unicul mod de mântuire a maghiarismului e, s'o rupem cu Ungaria vechiă; patria noastră numai astfel potă deveni stat maghiar, decât va fi stat european; să creăm administrațiune bună, ca cea prusescă, să cassăm autonomia comitatensă și protestantă. Acesta e concluziunea vorbirii lui, ca și a tuturor vorbirilor lui precedente, Numai de aceea descrie el pericolul din partea naționalităților așa de mare, ca să facă să-i primescă opiniunea publică panacea, adevărat cassarea instituțiunii vechiului comitat și rămășițele autonomiei protestante. Că ne scapă Ardealul din mână, e necontestabil o esagerare; tot așa de esagerată e susținerea, că la acesta duc școlile, în care se învță ura contra maghiarismului; afirmațiunea, că țărutul maghiarismului se tot îngustează, e luată din aer, și progresul cel mare ce se observă în orașe o dă de minciună. Cererea utopistă d'a se crea o bună administrațiune ne face să ne aducem aminte de vorbele Domnului Cristos: „Pentru aceea fiți perfecți, precum și Tatăl vostru perfect este.“ Deveniți-va ore de sine europeană, perfectă, administrațiunea, decât se va administra prin funcționari numiți? Potă se bre închipui o administrațiune și justiciă, nu perfectă, ci numai onestă, decât problema ei va fi maghiarisarea cu toate mijlocele, cari stau statului la dispozițiune? Da, va fi o administrațiune ca cea rusescă în Polonia...

Dăr ce a dăruit Tisza? A dăruit, că va respinge orice pretențiune esagerată a naționalităților, dăr că de altă parte nu va satisface nici pretențiunilor șovinismului maghiar. Din cauza acestei atitudini a sa e espus, a dăruit el, necurmatelor atacuri atât dintr'o parte cât și dintr'alta și de aci conchide el, că a apucat pe calea cea dreaptă. Dăr acea înțelepciune de stat, care se caracterizează în cunoscuta fabulă despre capră și varză, în cazul acesta totuși nu se dovedește, căci afirmațiunea ministrului-președinte, că se opune pretențiunilor șovinismului maghiar, nu corăspunde adevărului. E nevoie pentru acesta de o mai lovitore dovadă, decât cum este aprobarea hotărării comitatului Sătmăr? Ba încă își atribue tocmai sie-și meritul, că a putut începe activitatea reuniunilor de cultură, care activitate, decât reuniunile numai nu vor cădea în ultrașovinism, potă fi de mare folos patriei. (Cât de adevărat iesuitică este aci erăși expresiunea „ultrașovinism!“) Își vindică sie-și meritul, că maghiarismul în ultimul deceniu s'a întărit în măsură atât de mare... încât destul de puternic se simte acum d'a începe lupta cu perspectivă de succes. Tisza și-a însușit atât de mult politica de maghiarisare, încât ar vrea să ia pentru sine și gloria mișcării reuniunilor de cultură, a unei mișcări, care nu e nimică altceva, decât intruparea tendinței șovinistice de maghiarisare. Și acesta e de natură a îngrijii adănc pe toți aceia, cari dela această tendință nu așteptă nimică, decât urmări triste, căci de aci se potă vedea, ce puternic a devenit acest curent.

(Va urmă.)

Reforma administrativă.

La 1 Martie s'au început în camera deputaților din Pesta desbaterile asupra reformei administrative, și anume asupra *legei municipale*.

Raportorul Darday arată neesitatea proiectelor de lege privitoare la regularea comunelor și procedurii disciplinare în contra funcționarilor. Dela 1870 administrațiunea a trecut printr'un proces de transformare

care nu mai e identică cu creațiunea anului 1870. Justiția s'a separată de administrațiune, s'au organizat comisiunile administrative, s'a înființat gendarmeria țării, s'a dată viață legii economiei comitatelor, s'a creată legea asupra calificațiunii comitatelor, s'a creată tribunalul administrativ financiar și a. Dér acestea sunt numai legi, cari primesc organizarea, pe când legislațiunea materială cuprinde un cerc mult mai mare. De atunci între altele s'au creată legea industriei, tuturatului, sanitară, legile asupra cetățenismului statului unguresc, legea penală polițienescă, legea silvică, dreptul de apă, legea manipulării dărilor și a. care intervină afundă în cercul de activitate autonomă și jurisdicțională a administrațiunii. Ați nu mai există nici un contrast între regimul parlamentar unguresc și între administrarea de sine a jurisdicțiunilor. Dreptul de dispozițiune și influința statului unguresc asupra administrațiunii este așa de asigurată, în cât n'asă putea dori o administrațiune de stat mai cu efect; căci *gubernul dispune de mijlocele ingerenței statului* — precum ceru pretențiunile celei mai mari centralizări. Armonia ce există între administrațiunea statului și administrațiunea de sine jurisdicțiunilor o putem mulțami în a doua linia acelei împrejurări, că *jurisdicțiunile* noastre, cu puține excepțiuni, sunt pătrunse de conștiința, că ele cu administrațiunea lor de sine stau în serviciul scopurilor statului, în care tocmai se manifestă transformarea esențială a spiritului public. Observă, că susținerea jurisdicțiunilor ca factori politici n'a fost combătută în comisiune și credă că nici în cameră nu se va combate, deși în fața reprezentațiunii parlamentare și a presei libere nemărginite (?) o acțiune politică a jurisdicțiunilor este aproape cu totul superfluă. *Trebuie să se valideze supremația statului.* Dreptul de stat unguresc înțelege sub autonomiă, că la noi municipiu și jurisdicțiune sunt o noțiune de drept de stat cu totul identică. E naturală, ca statul să-și estindă dreptul de supraveghiere și de control. Actualul proiect de lege strânge și mai mult prin fișpanii, legăturile dintre administrațiunea de sine și dintre guvernul statului, și anume nu prin vătămarea (?) cercului de drept autonom, ci prin aceea, că dreptul de supraveghiere al fișpanului se estinde și asupra organelor statului. Proiectul de lege susține alegerea funcționarilor municipali, fiind că funcționarul ales este un funcționar politic mult mai bun, decât cel numit, căruia oficiul îi este patria. Organele financiare rareori au simț pentru miseria generală și esperința a dovedit multe plângeri în contra procedurii lor necruțătoare, au încetat, decând li s'a dat jurisdicțiunilor o influință în această privință. E adevărat, că cestiunea dominațiunii naționale în Ungaria atâră de corpul funcționarilor, dér tocmai de aceea ar fi un pas cutezător, decă prin o administrațiune de stat și prin estiparea funcționarilor acum aleși am voi în urma numirii lor să i aducem pe aceștia în contrast cu poporul guvernat de ei. În timpul mai nou se încercă unii a formula cu totă forța din necesitatea administrațiunii de stat o cestiune de naționalitate, dér această o greșelă nenorocită. De o bună administrațiune are nevoie totă așa de mult Slovaci ca și Maghiarul, Germanul și Românul. Fiecare cetățen al statului nostru ia parte la administrarea de sine, precum nu există peste totă nici o deosebire (?) în exercitarea drepturilor politice între naționalități. Națiunea, ce există odinioară numai din Unguri a împărțit (?) toate drepturile ei cu cetățenii statului. Instituțiunile noastre sunt aceleși (?) în ținuturile locuite de Români

séu Slovaci. Ei nu se pot plânge (?) că administrațiunea e mai rea la ei. Dér naționalitățile se plâng în contra sistemului de administrațiune autonomă, ci hiperzeleii apostoli ai administrațiunii de stat. Proiectul de lege caută a sana lipsurile administrațiunii noastre numai în mod paliativ prin dreptul de supraveghiere al guvernului. O administrațiune bună nu trebuie să fie numai puternică ci și dreptă și neparțială. Pe fișpanul negreșit că nu-l poți pune sub puterea disciplinară a municipiului; dér nu se poate dice, că ar fi scutit de orice responsabilitate, el atâră cu totul de guvern. (Arbitriu! în stînga, contrațicere în dreapta). Pe el îl scutesc numai încrederea guvernului. Raportorul prezintă apoi petițiunile primite în această afacere, recomandând proiectul de lege spre primire.

Contele Ludovic Tisza vorbește pentru proiect, dicend, că prin noua lege se validează în cas de lipsă în toate părțile administrațiunii influința guvernului central atâră din punctul de vedere al controlului asupra autorităților locale, cât și din punctul de vedere al susținerii statului unitar. Fără o astfel de lege nu poate fi responsabil cu privire la existența neturburată și la întărirea statului unitar unguresc, a celui stat unitar unguresc, precum l'a definit de curend atâră de escelent Desider Szilagyi. După convingerea lui, numirea pe viață a funcționarilor administrativi ar fi (?) unul din cele mai importante mijloce pentru îmbunătățirea radicală a administrațiunii. Prin această nu se vatămă (?) autonomia municipală. În proiect nu se aplică numirea funcționarilor, dér vede un progres în această privință. Causa e că numai 4 municipii s'au pronunțat pentru numirea funcționarilor pe viață. El primește proiectul de lege în general (Va urma.)

SCRILE DILEI.

Ministru de finance unguresc a adresat tuturor inspectorilor de dare o ordinațiune, în care îi face atenți la dispozițiunea ordinațiunii cuprinse în N-r. 7 din „Penzügyi Közlöny“ 1881, în urma căreia pregătirea protocoalelor de licitare, alcătuirea rapoartelor și a. la exmisiuni la fața locului au să se facă în orele de seară, în zilele de Duminecă și sârbătoare; de aci rezultă că, întră cât nu e împreunată nici un pericol cu întârzierea, nici o sechestrare nu e permisă a se face Duminecă și sârbătoare, a se licita Duminecă și sârbătoare, fiind directă oprită această deja în anul 1883.

Joi în 27 Februarie va fi antea conferință literară din postul Pascelor, ce se va ține în sala gimnasului român de aci, la 7 ore seară. Părintele V. Voina va vorbi despre „caracterul femeesc.“

Din Sighișoara ni se scrie, că *protopresbiterul* al tractului Sighișoara s'a ales fostul adm. protop. *Demetriu Moldovanu*, cu 31 voturi din 48. Candidații Titu Gheaja a intrunit 6, Stefanu Albu 11 voturi. Corespondentul ne comunică, că organele administrative unguresc au exercitat o presiune ne mai pomenită în contra alesului Moldovanu. Dér cu ce drept organele administrațiunii unguresc își viră lingura unde nu le ferbe oia?

În *Bölön*, comit. Trei-Scaune, diferita răpesc pe fiecare și câte 2—3 copii. Școlile s'au închis.

Ministrul de interne unguresc atrage printră nouă ordinațiune atențiunea autorităților asupra rușinosului *comerciu cu fete*, ce se face în Ungaria de nișă agenți, cari le duc în orient până prin India ostică. Ordinațiunea cere cea mai mare strictețe la darea pașaportelor pentru fete tinere și pedepsirea seducătorilor și agenților.

Poliția din Clușiu a descoperit acolo un cuib de hoți. S'au confiscat o mulțime de lucruri furate.

„Pozor“ publică un articol al unui membru al aristocrației croate, în care ideea de stat maghiar e declarată de un pericol imens pentru Croația și îndemna la unire pe toți patrioții croai.

Între Viena și Brünn, distanță de 114 căilometri, s'a stabilit comunicațiunea telefonică. Funcționarea telefonului, după proba făcută, e sigură, ușoară și repede.

„Monitorul oficial“ din *București* publică decretul, prin care d. general *Al. Anghelescu* este numit ministru de războiu.

Atâră în senat cât și în camera din *București* s'au prezentat propunerile d'a se abroga legea asupra străinilor, deorece guvernul a abusat de ea. Propunerea a fost respinsă la senat și nici vorbă, că și la cameră va avea aceeași soartă.

În zilele trecute un Evreu din Ploestă fu dus la sinagogă, ca să facă un jurământ pe tablele legii. Rabbinul, înainte de a se efectua jurământul, făcu tabloul consecințelor unui jurământ fals. Israelitul rămase uimit în fața acelui tablou, nu mai voi să jure, plecă posomorit acasă și muri.

Un *oficer circasian* din garda imperială rusă a sosit în *București*, dice „Războiul“, fiind însărcinat, precum se vorbește, să meargă la *Sofia* spre a da printră *Alexandru* o scrisoare din partea țării.

Cine sunt alegătorii în Transilvania?*)

Nimic nu dovedește așa de lămurit exclusivismul unguresc, nedreptatea și batjocura cea mare, ce se face cu poporale nemaghiare ale Transilvaniei, ca legea electorală ardelenă. Nu se feresc stăpânii dela putere a veni în cele mai absurde contradicțiuni cu sine însuși, nu se genază a se face ridicul în fața Europei, nimic nu cruță, când e vorba de detrimentul și neîndreptățirea cetățenilor de altă rasă, așa cât omul trebuie să admire orba cutezanță, ce o mână de omeni și-a arăgat, batjocurind milioanele de popor, cari de nenumărate ori și-au versat sângele și averea pe altarul patriei lor, și cari formează puterea și majoritatea absolută în acest stat.

Primul signal al prigonirilor ni s'a dat la 18 Febr. 1867, când, fără a fi luați cât de puțin în seamă, fără învoirea noastră, s'a decretat unirea Transilvaniei cu Ungaria. De atunci apoi tot mai rău și er mai rău. Ungurii voiesc să ne facă cu puterea se uităm, că a fost o-dată un Ardeal autonom și de sine stătătoriu,

*) Publicăm acest articol, care ne vine dela un proprietar de frunte. El tractează o temă cunoscută și până acum destul de variată, dér o temă de tristă actualitate, ce trebuie mereu reinprospetată în memorie. — Red.

FOILETONU.

Din viața Românilor-munteni.

(Urmare și fine).

Forțe adeseori șed sârmanele femei zile întregi singure, fiind că bărbații și fiii crescuți au de regulă de lucru departe de casă, séu taiă lemne, păzesc oile, séu se află în străinătate în afaceri comerciale. Ce-i rămâne găzdoei alta de făcut, decât să ședă acasă la vatră și să tórcă. Lângă dâna este acățată cu patru sfóre înfășurate cu capetele de sus după un cârlig, ce se acăță de altă sfóra grósă băgată pe grinda casei, o mică moldă (trocuță) într'o înălțime potrivită, și într'ensa șede învăluit în scutece de lână séu în piei de oia odorul (giuvaerul) cel mai scump al mamei, feciorașul ei de șese luni Nicolae. Impingându-se din când în când cu piciorul acestu lăganu originalu, oscilează de sine și adorme éră pe micul locuitor, séu îi aduce somnul dorit. Asta este adevărat, că mamele române nu și învăță copiii a fi plâpândi. Pe vreme cât de rece veți pe micii băeți și pe micile fetițe pe uliță, jucându-se numai în cămăși, însă pălăria cea mare rotundă, séu căciula cea călduroasă de oia nu o lasă nici véra de pe cap.

Este de admirat cum știu acești omeni săraci,

cari n'au nici călindaru nici orolage, cu acuratețe zilele de sârbătoare și de post și timpul. Anume sunt pentru toți Românii sârbătorile Pascilor de cea mai mare importanță, și chiar și cei mai săraci caută să-și procure pentru aceste sârbători vin și carne. Ceremoniile bisericești lor le țin cu zel laudabil și cinstesc pe preoții lor cu cea mai mare devoțiune. Fiindcă preoții se căsătoresc totdeauna cu fete din poporul lor, își întăresc influința asupra poporului foarte tare, deorece trăiesc în chipul acesta în popor și cu poporul.

Întelnuindu-se cu un preot, ténér și bérând își plăcă genunchii și din mare depărtare își ia pălăria séu căciula de pe cap. Cei mai aproape de el se îmbuzesc împrejurul lui, ca să-i sêrute mâna. Cu liniștită demnitate și cu multă afabilitate primește părintele această cinste. Preoții greco-orientali știu întotdeauna să se porțe cu parochienii lor cu un fel de popularitate confidențială, fără să și deroge ceva din demnitate. Și înfățișarea lor esternă este în cele mai multe casuri foarte plăcută. Imposanta figură, costumul cel pompos, părul cel lung, ce se întinde în plete peste umeri și peste spate, și barba cea bine îngrijită le dă un aspect adevărat patriarchal. Cumcă și mai mulți preoți români încă s'au distins în bisericile lor prin înaltă erudițiune și adevărată cultură modernă este bine cunoscut.

După natura lucrului stă cultura acestor Români munteni pe o treptă foarte de jos. Locuințele lor se află în cele mai multe locuri tare risipite și depărtate unele de altele, încât și decă ar exista o școlă, școlarii totuși arăvé să meargă foarte departe până la școlă. Pentru aceea stă rău cu cetitul și cu scrisul. Relațiunile sociale încă sunt tare restrinse. Cine să facă aici visite? Cu ce să și petrecă? Mulți din acești locuitori de munți au îmbătrânit și au încrunțit, și în totă viața lor n'au fost mai departe decât până la Câmpina (un orașel în România aproape de Carpați, pe drumul dela Brașov spre Ploest). Ce fac frații lor colo jos pe șesul cel nemărginit de mare séu chiar în strălucita cetate regală *București*, știu ei numai din istorisirea vre-unui vecin, care a fost odată acolo în vre-o afacere. Acuma, fiindcă mulți feciori au servit și servesc în armată, merge mai bine și în această privință, deorece aceștia umblă adeseori departe prin țară și apoi, după ce se reintorc în linișita colibă a patriei lor, nu pot istorisi destul despre lucrurile minunate, ce le-au văzut ei colo jos.

Mai multă viață veni în această singuratică regiune și prin aceea, că curtea regală română și-a dădit pompoasă reședință de véra la Sinaia; și în chipul acesta și-a mai dădit mulți boeri și demnitari avuți vile séu case de țară încântătoare în apropierea reședinței regale.

Ardealul este mort, numai Ungaria trăește! se aude strigând prin diata dela Pesta.

De fapt însă Maghiarii nici decum nu lucră ca și cum Ardealul ar fi unit cu Ungaria. In administrațiune, în legi, în constituțiă, adevă mai în toate aflăm Ardealul cu totul separat de Ungaria.

Mai alesu legea electorală a Ungariei nici pe de parte nu se pôte asemăna cu a noastră. La ei e multă mai liberală această lege, fiind că majoritatea o formăză Maghiarii. La noi? Să te ferescă Dumnezeu! Legea noastră electorală favorisăză mai virtosu numai trei clase de omeni: pe magnați, séu proprietarii mari de pământu, pe meseriași de pe la orașe și pe proletarii numiți nobili (nemes ember). Românii nu sunt cuprinși în nici una din aceste trei clase. Istoria ne spune, că ei totu-déuna au fostu prizoniți, așa câtu se nu pôtă înainta nici în știință, nici în cultură, nici în avere. Pentru aceea proprietarii mari de pământu noi Românii avem forte puțin.

Avem însă proprietarii mici, moșieri, omeni cinstiți, cu nume bun și conștiință curată, cum de regulă este poporul nostru, însă aceștia sunt eschiși dela dreptul de alegere prin modificarea din 1874 a legii electorale, articlu II din 1848, prescriindu-se pentru sate mici și mari unu censu de 84 fl. ca venitū catastralū. (Articulu XXXIII. Novelarū). Prin urmare, ca proprietarul de pământu să pôtă fi alegătoru se poftește să aibă celū puținū 18 fl. 72 cr. contribuțiune de pământu, afară de aruncurile erariale, cari éráși făcū celū mai puținū a patra parte. Prin punerea unor condițiuni ca această, dreptul electoralū se restringe numai la proprietarii mari de pământu și la magnați, cari, precum am arătatū, suntū mai toți Unguri, ér poporul economū, fiind că prin contribuța moșierilor sale nu pôte corespunde censului celui mare de alegătoru, — *eo ipso* este eschișu dela dreptul de alegere.

Pentru ca însă această neîndreptățire să nu atingă și pe poporul maghiarū, stăpânii dela putere au aflatū de bine a-i acorda acestuia sufragiulū universalū, sub titlul de nobili (nemes ember). Sub acestū titlu se vrescū ca alegătorii mai toți netrebnicii, calicii și vagonii numai să fiă de nascere Unguri, pentru că „minden magyar nemes ember” (Maghiarii toți sunt de nemi, nemesi, nobili) și apoi ca „nemesi” au dreptul de alegere. Mai de multu s'a decretatū, ce e dreptū, prin lege dreptul electoralū alū nobililor din Ardealū nu ca dreptū ereditarū, ci ca valabilū pe viață numai pentru acei „nemesi”, cari trăiau pe atunci, fără a trece însă și la descendenții lorū. Dér să veți lucrul naibei, acești „nemesi” maghiari nu se impuțineză mai de felū, ca și cum ar fi nemuritorii. Dăcă pe tată îl chiamă „János”, pe fiu încă și-lu boteză lánós; și dăcă lánós celū bătrân móre, rămâne în locul lui János celū ténérū, care sub numele tătene-séu nu vré nici decum să lipsescă dela urnă. Astfelū deși prin lege li s'a luatū dreptul ereditarū, „nemesii” însă nu se prea rărescū; și dăcă regimulū lui Tisza va susta încă o sută de ani, și nemesii vorū trăi 100 de ani, căci prin atotū puțința lui li s'a datū lorū viață vecnică.

Mai favorisăză legea electorală din Transilvania pe comercianți, pe măestri și industriași, cari formăză aprópe exclusiv populațiunea de prin orașe. In privința acestora legea electorală poftește unu așa bagatelū censu, încâtū cei mai mulți orașeni suntū înzestrați cu dreptul de alegere. Noi Românii însă avem relativū puținī orașeni, deórece încă de pe timpul lui Verbóczy prin decretulū unirei celorū trei națiuni (unio trium nationum)

Hotelurile (ospătăriile) cele mari, mulțimea de streini încurăgăză și pe locuitorii depărtați din munți să mergă cu simplele lorū produse în sus la Sinaia, deórece untulū, laptele, brânza și mieii tineri suntū unu articulu forte căutatū.

La zile potrivite au acum și cei mai sêraci Români plăcerea de a auți escelenta musică, care se produce și esecută (cântă) chiar și melodiile naționale proprii, pe cari înșiși le cântau și le cântă în singuraticile lorū stăni, séu cum cântă unii păstori cu multū plăcutele flure, ce le pörtă totdeuna cu sine la brâu.

Ba, pôte că nu puținū li se lingusece mândria națională, când ei înșiși vedū pe regina lorū Elisabeta, cea atătū de plăcută pentru afabilitatea ei cea mare, jucândū hora îmbrăcată în costumū naționalū afară de pajista verde în mare societate. La astfelū de sêrbători se mișcă frunțași și cei de rëndū unii printre alții fără să se geneze.

Nu mai sêra târziu se întorcū locuitorii înapoi pe a depărtatele lorū colibi și acum au materiă de povestitū pe mai multe sêptemăni. Iși pôte cineva cugeta, câtū de îmbătătorū efectū trebuie să facă strălucirea și multa viață dintr'o reședință asupra acestor omeni simpli, cari în totă bună vremea să vedū ră încungiurați numai de imponenta, dér singuratica natură a locului lorū de locuință, unde nu auțiră altă musică, decâtū vėjeitulū cascadeilor (de apă) și vuetulū nemărginitelorū pădurī de bradū. Să sperămū, ca nouele străluciri să nu le strice gustulū de singuratica viață de munte, dér totuși nu de totū lipsită de plăceri.

Românul era împedecatū dela învățarea măestriilor, luândul-se dreptul de a intra în „șehurile” (coetus) măestrilor. Prin această națiunea română a rămasū până în timpii cei mai noi lipsită de clasa mijlociă, care de regulă formăză populațiunea orașelor, ér poporul românū dela sate a începutū a desprețui măestria ca pe unū ce străinū și ne propriu lui.

Să mai află însă în țera noastră Jidanī, Armeni și alți „patrioți” moderni fără vr'unū caracterū naționalū, cari pentru interesele lorū personale își vëndū și sufletulū lui Tisza. Veți bine acestora încă li se dă dreptul de alegere sub titlul de inteligenți. Pentru ca de acestū titlu să nu pôtă profita și inteligența noastră, care constă mai cu deosebire din preoți și învățătorii, s'a adusū măestruta lege, ca preoții și învățătorii numai așa se pôtă fi incluși în lista electorală, dăcă vorū puté documenta, că au avutū o locuință stabilă și au plătitū contribuțiune în același locū celū mai puținū în decursū de doi ani. Cine cunósce împrejurările preoților și învățătorilor nostri va afla numai decătū, că prin această forte multū s'a restrinsū pentru ei dreptul de alegere. Și dăcă pe lângă toate aceste condițiuni își pôte elupta ici, colea și câte unū nemaghiarū dreptul de alegere, se frunțerescū bine protocoalele de dare și dăcă s'a observatū la ore care o restanță orī câtū de bagatelă — fiă chiarū de unū crucerū — din anulū precedentū, acela numai decătū este ștersū din lista electorală.

Mai concede legea electorală fiă-cărei comune mici, sub 100 fumuri, ca să fiă reprezentată prin unū alegătorū, și cele mari, de peste 200 fumuri, prin doi alegătorii; dér nici acestū dreptū nu este făcutū în favorul nostru, deórece legea spune, că numai acela are dreptul de a fi alesū ca reprezentantū electoralū alū unei comune, care este și alegătorū; prin urmare, fiindū că alegătorii — precum am arătatū — suntū de regulă Maghiari, și reprezentanții electorali ai comunelor încă suntū de regulă Maghiari, și încă cu câte 2 voturi. Afară de aceea comitetele comunale încă suntū cu așa măestria alcătuite, încâtū numai pe acela îlū alegū și numai aceea facū, ce cere interesulū ungurescū.

Din aceste trăsuri a legii noastre separate electorale — care formăză fundamentulū constituțiunei — orī cine se pôte convinge ușorū, câtū de nedreptă și asupritóre este pentru noi această constituțiune.

Pentru ilustrare să luăm de es. comitatulū Clușului. Acestū comitatū, care cuprinde în sine și partea cea mai mare a Câmpiei, se întinde dela unu munte începēndū și până mai în celălaltū, cuprinđēndū 240,000 locuitorii împărțiți în patru cercuri electorale, — afară de Clușiu, care ca orașū e de sine stătătorū. Băgați bine de sēmă, că 240,000 locuitorii suntū reprezentați în diata țerei numai prin patru deputați, va să dăcă celū mai puținū 50,000 locuitorii se vinū pe unū deputatū. Acesta se întâmplă într'unū comitatū, unde celū mai puținū 9 din 10 părți a locuitorilor suntū de naționalitate Români.

Cu totulū altmintrelea stă însă lucrulū în părțile locuite de Maghiari. Aci patru, multū cinci mii de locuitorii își au deputatulū lorū. Ba în unele comune unguresci, cum de exemplu: Sicū, Brețcū, Ó-Falu și altele, abia dăcă se vinū 5—600 locuitorii pe unū deputatū, așa câtū contribuția acestora pôte nici nu este de ajunsū pentru a plăti diurnele deputatului.

Află déră iubite cetitorū, câtū de oribilă este batjocura ce o aruncă legea constituțională a Ungariei asupra sirmanilorū locuitorii nemaghiari din Ardelū. In generalū dăcēndū, dintre nemaghiari se vinū în numărū rotundū la 50,000 locuitorii pe unū deputatū, pe când dintre Maghiari abia 4—5000 locuitorii, ba în alte părți și numai 5—600 pe unū deputatū.

Unū raportū alū vice-comitelui Gyarmathi Miklos despre starea administrativă a comitaui Clușiu pe anulū 1884 (Alispáni jelentés Kolozsvármegye közigazgatási állapotáról az 1884-ik évben etc.) ne arată destulū de lămuritū, câtū de batjocoritóre este pentru noi această lege electorală. Acestū raportū ne spune, că în comitatulū Clușului, — despre care scimū că are 240,000 locuitorii, dintre cari nouē părți suntū Români — se află numai 3652 de alegătorii. Dintre aceștia 1282 suntū alegătorii după dreptulū nobilitarū (régi jog), adevă Unguri de totă categoria: nădrăgari (jupăni), calici, flenduroși și mai scie D-șeu câți trași împinși, dér botezați cu numele de „nemesi.” Așa déră din bagatelulū numărū de 3652 alegătorii mai bine de a treia parte este dăruitū „nemesilorū” maghiari, cari în parte forte mare suntū simpli proletarii. — 887 alegătorii suntū după censulū de pământu și case. Acestū numărū îlū formăză mai vêtosū aristocrații, boerașii și alți proprietarii mari de pământu, cari, precum am arătatū, mai fără excepțiune suntū Maghiari și de cari din cele 237 comune ale comitatului forte puține suntū scutite. Alți 326 alegătorii suntū după venitū, va să dăcă arendatorii de mașini, de cărcime și altele, cari veți bine suntū de regulă Jidanī și Armeni, căci dintre Unguri puținii, ce suntū, se nu-

mără la nobili. Ceilalți Jidanī, Armeni și alți „buni patrioți” din comitatū, cari nu se cuprindū sub această rubrică, iau parte la alegere sub titlul de *inteligenti*, a căroră numărū éráși se urcă la 601. Din numărulū alegătorilor până aci înșirați 372 suntū provēduți cu două voturi, ca reprezentanți ai comunelor.

Étă déră alegătorii din comitatulū Clușului! Din numărulū de 3652 alegătorii câți suntū mai restăză numărulū de 183, cari suntū după censulū de pământu și casă, conformū § 5. Acestū numărū este alū nostru, respective alū poporului, dér și în acestū numărū se află neromâni.

Poftiți și judecați și vē convingeți, dăcă unū statū cu asemenea lege electorală, excepțională, nedreptă și despotică mai merită să pôte numele de constituționalū. Înțelegeți dér pentru ce Românilor din Ardealū li suntū mânilē legate prin această lege electorală.

Folósele frăgarilorū.

Frăgarii iubescū orī ce solū, afară de celū apătosū. Ei se potū planta chiarū și în nesipulū sborătoritū și prin această unū atare locū pôte deveni unū pășunatū bunū. Frăgarii se potū planta cu avantajū și pre marginile semēnăturilorū, pentru că abia există arbore séu pomū, care se arunce așa puțină umbră asupra semēnăturilorū, ca și frăgarii, mai alesū, dăcă se cultivăză regulatū și se cionteză sistematicū; apoi frăgarii nu-și întindū așa departe rădăcinele, precum d. e. acatii. Din îi se pôte obține lemnū bunū de instrumente; ér din ramii, ce se cionteză, materialū de focăritū, ceea ce încă este unū avantajū destulū de mare, mai alesū în locurile acelea, unde poporulū în detrimentulū economiei sale s'a îndatinatū a face focū cu paie.

Fructele frăgarilorū încă dau unū tolosū însemnatū: cu deosebire poporulū mai sêracū, care nu e în stare a-și procura cu bani scumpi fructe mai nobile, ia mare folosū din fructele frăgarilorū. In unele locuri pregătescū din ele chiar și licitarū, ce-lū folosescū preste érnă ca delicatețe. Sēmēnța se pôte vinde pre la institutele de mētăsăritū cu câte 50 cr. copulū, ér la neguțătorii de sēmēnturi și mai scumpū. Într'alte părți pregătescū din sēmēnța frăgarilorū unū felū de uleiu luminătorū, ér din fructele lorū o bētură spirituosă de bunū gustū. Apoi cine nu scie, că fructele frăgarilorū prestăză porcilorū și cu deosebire galițelorū unū nutrimentū minunatū.

Abstrăgēndū însă dela acestea folóse ale frăgarilorū, folosulū și avantajulū lorū principalū consistă în frunțele lorū. Cu câtă plăcere le mănca acestea oile în zilele de toamnă, pentru aceea în ținuturile nesipóse unde spre toamnă pășunatele suntū așa dăcēndū arse, frunțele de frăgari formăză unū nutrimentū considerabilū. In Italia, după ce bruma antătia a pișcatū frunțele și acelea începū a cădē, le adună și le punū în gropi, cari la fundū suntū mai înguste și spre vērfulū mai largi, aici se aședă stratū de stratū și fiecare stratū se preserăză cu sare. Frunțele de frăgari astfelū tractate dau vacilorū cu lapte unū nutrețū bunū.

Dér preste toate acestea frunțele frăgarilorū formăză condițiunea principală a mētăsăritului. In respectulū acesta se pôte dăce, că deși astădī mētăsăritulū în țera noastră e numai la începutulū desvoltărei sale, totuși venitulū anualū alū unui frăgarū pe lângă folósele amintite se pôte pune la 12—14 fl. în ținuturile, unde se cultivăză vermī de mētăsă. In comitatulū Șiopronū douē domenii au luatū în restimpū de 2 ani 900 fl. v. a. din vinderea frunțelorū de frăgari. Fără îndoelă, că după ce se vorū învinge greutățile inițierei, adevă după ce se va desvolta acestū ramū de industrie, se va urca prețulū frăgarilorū și la noi ca în Italia, unde prețulū frunțelorū de pe unū frăgarū se urcă la 50—60 cr., la judecarea acestui prețū însă trebuie computatū și aceea, că frăgarii se potū planta și în atare locū, ce altcum nu s'ar puté folosi și apoi pretindū o îngrijire cu multū mai puțină, decătū oricare altū pomū. La toate aceste avantaje se mai adaugă și acelu folosū, că frăgarii mai multū decătū orī care arbore séu pomū potū să facă, ca poporulū să îmbrăcișeze și să lățescă mai cu căldură cauza inarborărei.

Luândū în considerare toate aceste folóse ale frăgarilorū nu se pôte în destulū recomēnda celorū ce stau în atingere imediată cu poporulū, și aceștia suntū preoții, învățătorii și antistielele comunali, ca să se însușescă din rēșputeri a promova în cerculū lorū cultivarea frăgarilorū.

Frăgari se potū procura din mai multe locuri. In grădina gimnasială din Blașiu se află o mulțime. De aici încă se potū procura frăgari, bucată, după mărime, cu câte 10, 15, 20 și 25 cr. v. a. — Cei ce au voiă a cumpăra, bine voiescă a se adresa la redacțiunea „Fóiei scolastice” în Blașiu.

(„Fóia scolastică”)

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 6 Martie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	104.65	Bonuri croato-slavone	104.50
Rentă de hârtie 5%	95.80	Despăgubire p. dijma de vin	100.75
Imprumutul căilor ferate ungare	155.25	Imprumutul cu premiu ung.	121.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (1-ma emisiune)	100.90	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	125.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (2-a emisiune)	127.—	Renta de hârtie austriacă	85.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (3-a emisiune)	115.—	Renta de arg. austr.	85.95
Bonuri rurale ungare	104.75	Renta de aur austr.	114.65
Bonuri cu cl. de sortare	104.75	Losurile din 1860	140.20
Bonuri rurale Banat-Timiș	104.75	Acțiunile băncii austro-ungare	87.4—
Bonuri cu cl. de sortare	104.75	Act. băncii de credit ung.	305.25
Bonuri rurale transilvane	104.75	Act. băncii de credit austr.	297.90
		Argintul — Galbin	—
		impărătesc	5.94 1/2
		Napoleon-d'ori	99.—
		Mărci 100 imp. germ.	61.65
		Londra 10 Livres sterlinge	125.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 22 Februarie, st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	92 1/2	93—
Renta rom. amort. (5%)	95 3/4	96 1/4
convert. (6%)	88 1/4	89 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	102 1/4	103—
" " (5%)	85 1/4	86—
" " urban (7%)	98 1/2	99—
" " (6%)	—	—
" " (5%)	82 3/4	83 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	15—	15 1/4
Banote austriace contra aur.	2.00—	2.02

Cursul pieței Brașov

din 4 Martie st. n. 1886

Banote românești	Cump.	8.62	Vënd.	8.60
Argint românesc		8.50		8.60
Napoleon-d'ori		9.97		10.02
Lire turcesc		11.22		11.33
Imperial		10.20		10.30
Galben		5.90		5.95
Serisurile fonc. » Albina		100.—		101.—
Ruble Rusesc		123.—		124.—
Discontul		7—10 %		pe an.

(3—15)

Dicționar germano-român

de Theochar Alexi

in 8° c. 320 pagini, prin urmare îndoită atât de mare ca edițiunea primă, va apărea la finele lui Aprilie viitor. Prețul fl. 1.50 sau 3 lei 50 b. de exemplar.

Cu referință la prospectul ce am publicat în luna lui Septembrie din anul trecut 1885 privitor la aparițiunea unei a doua edițiuni a dicționarului Alexi, venim în înștiința pe m. o. publică, că tipografia Thiel & Weiss din București, fără scirea și autorizațiunea autorului, după cum însuși D. Ioan Weiss a mărturisit în depunțiunea sa făcută dinaintea Domnului jude de instrucțiune la parchetul tribunalului de Ilfov, camera Nr. 3, a publicat două edițiuni, adică edițiunea a doua și a treia, din care a doua s'a epuizat, iar a treia se află sub oprire judecătorească.

Pentru ca on. publică să recunoască exemplarele autorizate și să nu le confunde cu cele contrafăcute, nu vom mai arăta pe titlu dicționarului nostru, că este a doua edițiune, ci după numărul exemplarelor eșite până acum de sub presă, vom indica cifra lor și adică: „a opta mii de exemplare, „a noua mii etc.“

Brașov, 1 Martie nou 1886.

Tipografia ALEXI.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus		
București	—	—	7.45	Viena	—	—	—	—	—	Teiuș	11.09	—	3.56	Viena	11.00	7.15	—
Predeal	—	—	12.50	Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.03	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.05	1.45	8.00
Timiș	—	—	1.09	Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40	Vintul de jos	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	3.44	11.40
Brașov	—	—	1.40	P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31	Șibot	12.52	—	5.19	Arad	11.12	4.02	12.00
Feldiara	6.22	—	2.27	Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Glogovaț	3.37	7.53	5.25
Apatia	7.01	—	2.55	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Șimeria (Piski)	1.48	—	6.08	Györök	4.13	—	6.19
Agostonfalva	7.33	—	3.38	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Pauliș	4.38	—	6.46
Homorod	8.01	—	4.17	Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—	Branicica	3.04	—	7.04	Radna-Lipova	4.51	—	7.00
Hașfaleu	8.45	—	4.47	Rév	—	—	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Conop	5.10	—	7.23
Sighișoara	10.10	—	5.42	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Berzova	5.38	—	7.51
Elisabetopole	10.29	—	7.37	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Soborșin	5.57	—	8.10
Mediaș	10.39	—	8.01	Ciucia	—	—	1.31	4.26	—	Soborșin	5.09	—	8.49	Zam	6.42	—	5.58
Copsa mică	11.19	—	8.21	Huedin	—	—	2.56	5.08	—	Berzova	5.56	—	9.29	Arad	7.14	—	9.28
Micăsasa	11.54	—	9.05	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conop	6.18	—	9.49	Gurasada	7.43	—	9.56
Blașu	12.12	—	9.43	Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—	10.17
Micăsasa	12.56	—	10.02	Ghirbău	—	—	4.18	6.02	—	Pauliș	7.12	6.30	10.37	Branicica	8.21	—	10.38
Blașu	1.30	—	6.20	Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—	Györök	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—	11.05
Crăciunel	1.45	—	7.15	Clușiu	12.05	—	5.05	6.43	—	Glogovaț	7.56	7.17	11.18	Șimeria (Piski)	9.05	—	11.23
Teiuș	2.11	—	7.43	Apahida	12.31	—	—	7.36	—	Arad	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.10	—	12.24
Aiud	2.55	—	8.29	Ghirău	2.16	—	—	8.51	—	Szolnok	2.39	12.00	4.5	Șibot	10.43	—	12.53
Vintul de sus	3.17	—	8.55	Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—	Budapesta	3.16	12.14	5.10	Vintul de jos	11.04	—	1.22
Uióra	3.24	—	9.04	Uióra	3.32	—	—	9.43	—	Viena	7.10	2.10	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Cucerdea	3.31	—	9.12	Vintul de sus	3.41	—	—	9.51	—	Arad-Timișoara	—	8.00	6.05	Teiuș	12.05	—	2.24
Ghirău	4.09	—	10.23	Aiud	4.25	—	—	10.24	—								
Apahida	5.36	—	12.32	Teiuș	4.50	—	—	10.44	—								
Clușiu	5.56	—	12.59	Crăciunel	5.41	—	—	11.28	—								
Nedeșdu	6.29	—	—	Blașu	6.03	—	—	11.44	—								
Ghirbău	6.45	—	—	Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—								
Aghiriș	7.00	—	—	Copsa mică	7.00	—	—	12.36	—								
Stana	7.26	—	—	Mediaș	—	—	—	1.22	6.01								
Huedin	7.48	—	—	Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40								
Ciucia	8.28	—	—	Sighișoara	—	—	—	2.34	7.20								
Bucia	8.47	—	—	Hașfaleu	—	—	—	3.02	8.01								
Bratca	9.06	—	—	Homorod	—	—	—	4.41	10.05								
Rév	9.26	—	—	Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02								
Mező-Telegd	10.01	—	—	Apatia	—	—	—	6.03	11.37								
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	Feldiara	—	—	—	6.35	12.14								
Várad-Velenceze	10.30	—	—	Brașov	—	—	—	7.14	1.09								
Oradea-mare	10.37	—	—	Timiș	—	—	—	—	1.50								
P. Ladány	10.51	—	10.37	Predeal	—	—	—	—	2.48								
Szolnok	12.37	—	12.59	București	—	—	—	—	3.23								
Buda-pesta	2.58	—	4.45	—	—	—	—	—	4.56								
Viena	6.00	—	10.05	—	—	—	—	—	9.40								
	6.35	—	10.50	—	—	—	—	—	—								
	3.00	—	6.05	—	—	—	—	—	—								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.

Tipografia ALEXI Brașov.